

Η ΣΥΝΑΓΡΙΔΑ ΤΟΥ ΚΥΡ ΓΙΑΝΝΗ

Διήγημα.

— Δέν εἶνε, βρέ γυναίκα μου, ἀπό τό φαγί.

— Πῶς δέν εἶνε ἀπό τό φαγί, ἀφοῦ μιά ὀκτὶ χταπόδι τῶφαγες σχεδόν μοναχός σου.

— Ἐγὼ ἔχω ἀκούσει ἀπὸ τὸ μακαρίτη τὸ γιατρό το Νυστέρη, πῶς τὸ χταπόδι, ὅταν εἶνε καλὰ μαγειρεμένο, εἶνε τὸ πιὸ ἐλαφροστούμαχο φαγί.

— Νάι, γιατί κ' ἐκεῖνος δέν ἐπήγαῖνε πίσω στή φαγωνιά! Ἀπ' αὐτὸ δὲ κἀκί πέθανε ὁ μακαρίτης.

— Κουροφέξαλα! Φέρε μου τώρα, σὲ παρακαλῶ ἕνα κονιάκ καὶ ἄφησε τίς διδασκαλίες σου.

Καὶ ἤσθμιανε θορυβωδῶς ὁ κύρ Γιάννης Πέρλος, ἐξήλωμένος ἐπὶ εὐρέος ἀνακλίντρου. Ὑπηρετήσεν ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν εἰς Ὑπουργεῖόν τι καὶ ἤδη συνταξιούχος, ἄτεκνος, εὐπορος μᾶλλον, ἔζη μετὰ τῆς συμβίας του κυρίας Ζωίτσας, βίον ἡρεμον καὶ ἀμέριμον. Εἶχε πλεῖστας ἀρετὰς ὁ κύρ Γιάννης καὶ ἡγαπᾶτο παρ' ὅλων τῶν ἐπὶ συντάξει συναδέλφων του.

Ἄν δέν τὸν εὕρισκες εἰς τὴν οἰκίαν του θὰ ἦτον εἰς τὸ καφενεῖον τῶν Εὐ φρονούντων καὶ ἂν δέν ἦτο κ' ἐκεῖ, τότε ἀφεύκτως θὰ τὸν εὕρισκες εἰς τὴν ἀγοράν. Εἰς τὴν ἀγοράν κατέτριβε τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας του. Τὸν ἐγνώριζον ὅλοι ἐκεῖ. Τὸ φρεσκότερο ψάρι, τὸ καλλίτερο κρέας, τὸ εὐχημότερον φροῦτο ἦτον τοῦ κύρ Γιάννη. Ἀλλὰ δέν ἦτο μόνον φαγᾶς ὁ κύρ Γιάννης, ἦτο καὶ ἄπληστος, ἀδηπάγος. Μόλας τὰς ἀπαγορευθεῖσας τῶν ἱατρῶν, διότι ἔπασχεν ἀπὸ ζαχαρώδη διαβήτην, καὶ τὰς ἀδιαλείπτους τῆς σύζυγου του διδασκαλίας, δέν ἐννοοῦσε ὁ κύρ Γιάννης νὰ ὑποβληθῆ εἰς καμμίαν δίαιταν. « Τί βγήκει νὰ ζήσω πέντε ἢ δέκα χρόνια περισσότερο, καὶ νὰ στεφθῶ τὴν μεγαλειτέραν μου εὐχαρίστησιν » ἔλεγε πάντοτε.

Συνέβαινε πολλάκις νὰ εὕρη φρεσκὸ ψάρι, τὸ ἔπερνε ὅσα ὅσα καὶ τὸ ἔστειλε μὲ ἕνα ὀφοκομιστὴν εἰς τὸ σπίτι. Παρέκει ἐθλεπεν ἕνα μπουτάκι ἀρνιοῦ τοῦ γάλακτος ἢ κανέν καλὸ κομμάτι μοσχαριοῦ. Ζύγισέ το καὶ αὐτό. Πάει καὶ αὐτὸ στό σπίτι. — Κύρ Γιάννη, τοῦ φωνάζει ἕνας ψαροῦς, πού μόλις αὐτὴν τὴν στιγμήν ἔφερε ἕνα πανέρι 3—4 ὀκάδες μπαρούνια τῆς ὥρας. — Ἀμ' τώρα, καὶ μένε, ἐπῆρα δυὸ κεφάλους μιάμισυ ὀκτὶ. Καὶ πλησιάζει καὶ ρίπτει λαίμαργον βλέμμα εἰς τὸ κἀνιστρον μὲ τὰ μπαρούνια, καὶ κἀνει νὰ φύγη τὸν πειρασμόν, καὶ τὰ μπαρούνια θαρρεῖς πῶς τὸν ἐσχηγάνευσαν καὶ τὸν κρατοῦν ἐκεῖ καθηλωμένον, καὶ θέλει νὰ φύγη καὶ στρέφεται καὶ τὰ βλέπει μορφαζῶν. — Τί ὠραία, πού θὰ εἶνε στή σακὰρ ψητὰ, σκέπτεται, μὲ ψιλὸ—ψιλὸ μαϊδανὸ ἀπὸ πάνω τρέλλα! "Αἰ στό διαβόλο! " Ἄς πάρω μισὴ ὀκτὶ. Πέρασέ μου μερικὰ στό βουζῶλο! προστάζει μὲ σβεννυμένην ἐκ τῆς συγκινήσεως φωνῆν.

— Μὰ, βρέ Χριστιανέ μου, τ' εἶν' αὐτὰ πού πάς καὶ κάνεις; Τί θὰ τὰ κάμουμε τόσα φαγιά; μουσαφίρηδες ἔχεις; Διευμαρτύρετο ἡ ἀγαθὴ κυρὰ Ζωίτσα.

— Τὸ βλέπω, καὶ μένη γυναίκα, δίκηρο ἔχεις, μὰ τί νὰ κάμω, δὲ βαστιῶμαι.

— Σὰ δὲ βαστιέσαι μὴν πηγαίνεις στήν ἀγορά. Δέν εἶναι κατάστασις αὐτή.

— Ἄ, μονάχα αὐτὸ δὲ γίνεται γυναίκα.

Καὶ ἦτον αὐτὴ ἡ ἱστορία καθημέραν.

* *

Μὲ τὴν ἐσπερινὴν ἀμαζοστοιγίαν ἔλαβέ ποτε ὁ κύρ Γιάννης ἀπὸ τὸ Λαύριον μίαν συναγρίδα ἔως δυόμισυ ὀκάδες φρεσκίαν, λαχταριστὴν, καμπυλωτὴν, δῶρον ἐνὸς φίλου του ἐκεῖθεν ἐλθόντος. Ἦτο πλέον ἀποδειπνημένος καὶ χορτάτος ἔως τὸν λαίμον, καὶ ἐζήτει, ὡς εἶδομεν, κονιάκ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς χορνεύσεως τοῦ χταποδιοῦ καὶ τίς εἶδε πόσων ἄλλων φαγητῶν. Ἀμα εἶδε τὴ συναγρίδα, ἐζήστραψαν οἱ ὀφθαλμοὶ του, ἔτρεξαν τὰ σάλια του. Προσκαλεῖ ἀμέσως τὴν ὑπηρετρίαν τὴν Μαρίναν καὶ τῆς λέγει ν' ἀφήσῃ κάθε ἄλλη δουλειὰ καὶ νὰ καθάρισῃ καλὰ τὴ συναγρίδα, νὰ τὴν κόψῃ εἰς μουρέλα, νὰ τὴν ἀλατίσῃ καὶ νὰ τοῦ τὴν φέρῃ. Ἡ Μαρίνα δέν ἐβράδυνε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου τῆς καὶ ἡ συναγρίδα ἐκομίσθη ἐντὸς λεκάνης καθ' ὅλα ἐτοίμη διὰ μαγειρεῖμα. Ὁ κύρ Γιάννης ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Μαρίνας τὴν λεκάνην, ἠγέρθη τοῦ ἀνακλίντρου μὲ ὄλον τὸν ὄγκον του καὶ ἀσθμαίνων, διευθύνθη εἰς τὸν ἐξώστην ἀπέθεσε τὴν λεκάνην κάτω εἰς τὸ μάρμαρον διὰ νὰ διατηρηθῆ νωπὴ ἡ συναγρίδα μέχρι τῆς ἐπομένης εἰς τῆς νύκτας τῆ δροσιά. ἔκλεισε καὶ ἡσφάλισε τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου καὶ βέβαιος ὅτι ἡ συναγρίδα ἦτον ἀσφαλῆς ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνα του.

Ἀφοῦ κατεκλήθη ἤρχισε νὰ σκέπτηται πῶς πρέπει νὰ μαγειρευθῆ καλεῖτερον ἡ συναγρίδα. α—Τὸ κεφάλι, βέβαια, βραστό, μὲ ἕνα καλὸν ζωμόν, διελογίζετο, τὴ μέτρη πλακί μὲ πολὺ πολὺ μαϊδανὸ καὶ σκορδάκι, καὶ τὴν οὐρά... καὶ δέν ἐπόφθησε νὰ συμπληρώσῃ τὴν σκέψιν του, παραδοθεῖς εἰς τὰς ἀγνάλας τοῦ Μορφέως.

* *

Ὁ κύρ Γιάννης εἶχε σοβαροὺς λόγους νὰ ἀσφάλισῃ μετὰ τοσαύτης προφυλάξεως τὴν συναγρίδα, διότι ὅλοι οἱ γάτοι τῆς γειτονεῖας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, μυριζόμενοι ἄφθονον τροφήν εἰς τὸ μαγειρεῖον του, συνέρρεον ἀπὸ πάσης γωνίας καὶ ἐγένετο ἐκεῖ τοῦ Κουτρούλη τὸ παναγύρι. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ἀπρόσκλητοι οὗτοι ἐπισκέπται δέν περιορίζοντο εἰς μόνα τὰ ἀποφαγία, μύλην δὲ τὴν ἐπαγούρησιν τῆς Μαρίνας, ὁ κύρ Γιάννης πολλάκις θὰ ἐπένηθη διὰ τὴν στέρησιν ὀρεκτικῶν τινῶν τεμαχίων, ὡς ἐκ τούτου δέν εἶχε λόγους νὰ δυσπιστῆ πρὸς τὴν διακρίσιν

των και ἔτρεφεν ἄσπονδον μίσος καθ' ὅλου τοῦ γένους τῶν γάτων.

Εἶχε πάθει πλέον τὸν πρῶτον ὕπνον, ὅτε αἰφνης ἐξύπνησεν ἀπὸ ἑνὸς θόρυβου, συνήθη μὲν εἰς τὰς ἀκοάς του, ἀλλ' ὅστις τῶρα τὸν ἔκαμνε νὰ φοβικίσῃ. Ὁ θόρυβος αὐτὸς ἦτο γρυλισμοὶ ἀποτρόπαιοι ἀλληλοσπαρχομένων γάτων. Εἶχε λησμονήσει τὸ ψάρι, καὶ διὰ νὰ μὴ διακόψῃ τὸν ὕπνον του: «Ἄς τους κι' ἄς ραγωθοῦνε, κακοχρονονάχουν!» ἐσκέφθη καὶ ἐστράφη ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν. Καὶ ἡ σκέψις αὐτὴ ἀνετάραξε φρίνεται, τὴν ἤρεμον διάνοιάν του, καὶ ἐκ τῆς ταραχῆς ταύτης ἀνέκυψεν ἡ ἀνάμνησις τῆς συναγρίδος. «Βρὲ διάβολε, ἐσκέφθη, ἔχει γούστο νὰ ἐκλεισα ἐξω στὸ μπαλκόνι καμμιὰ γάτα!» Καὶ ἀλλόφρων, μ' ὅλον τὸν ὄγκον του, ἀνεπήδησεν ἐλαφρὸς καὶ εὐκίνητος ἐκ τῆς κλίνης του καὶ μὲ τρία τέσσαρα ἄλματτα, ἀσθμαίνων, εὐρέθη πλησίον τῆς θύρας τοῦ ἐξώστου. Ὁ θόρυβος ἔπαυσεν αὐτοστιγμῆ. Στρέφει τὸ κλειδί καὶ ἀνοίγει μὲ ὄρμην τὴν θύραν, ἐξ αὐτῆς δὲ ἐξορμῶσι καὶ περιπλέονται εἰς τοὺς πόδας του ὡς δαιμονιώντες, ὅχι ἕνας πλέον, ἀλλὰ τρεῖς τέσσαρες γάτοι καὶ τρέπονται εἰς ἄτακτον φυγὴν. Τὰ ἔχασεν ὁ κύρ Γιάννης. Ἐστάθη ὡς κερκυνόπληκτος. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του ἐκτυποῦσαν ὡς σφύρα ἐπὶ ἄκμονος. Συνῆλθε τέλος καὶ ἔριψεν ἔν βλέμμα εἰς τὴν λεκάνην, ἀλλὰ τί νὰ ἴδῃ! Ἡ καταστροφή ἦτο πλήρης. Οἱ τρισακτάρτοι οὔτε κοκκίλακι δὲν ἄφρασαν· σύντομος ἔρευνα τὸν ἔπεισεν ὅτι αὐτὸς μόνος ἦτον ὁ αἴτιος νὰ ματαιωθοῦν τόσα ὄνειρα, διότι, ἂν, ὅταν ἀπέθεσε τὴν συναγρίδα ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης πλάκῃς τοῦ ἐξώστου, ἔρριπτεν ἔν βλέμμα ὕψισθεν τῶν γαστρῶν θ' ἀνεκάλυπτεν τοὺς δι' ἄλλον ἵσως λόγον ἰδικῶν των, παραμένοντας ἐκεῖ γάτους.

— «Μωρὲ κρίμα στη συναγρίδα!» ἠρέστη νὰ ψιθυρίσῃ ὁ κύρ Γιάννης καὶ ἤτοιμαζέτο νὰ ἀποσυρθῇ καὶ πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνά του, ὅτε ἐπὶ τινος παραθύρου ἀνοικτοῦ, βλέποντος εἰς τὴν αὐλὴν, παρατηρεῖ κάτι πού ἐμαύριζε — γάτον βέβαια, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐφάνη ὅτι ἔγλυφε τὰ πόδια του. — «Ἄ, κλέφτη, διελογίσθη, νὰ σοῦ δεῖξω ἐγώ.»

Πετὰ τὰς ἐμβάδας του, ἀρπάζει μίαν καλοκαιρινὴν ὀμβρέλαν, πού ἐκρέματο ἐκεῖ που καὶ ἀκροποδητὶ κατορθώνει νὰ πλησιάσῃ χωρὶς νὰ ἐνοηθῇ εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἐξ ἧς τὸ παράθυρον δὲν ἀπείχε πολὺ. Ἐστάθη ἔν δευτερόλεπτον διὰ νὰ καταστείλῃ τὴν ταχεῖαν ἀναπνοήν του, εἶτα ἐσήκωσε τὴν ὀμβρέλαν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος, ἀνέπνευσεν ὅσον ἡδυνήθη ἀέρα διὰ νὰ καταστήσῃ τὸ κτύπημα ὅσον τὸ δυνατὸν βαρύτερον καὶ ἐξύγισε τὴν λαβίδα τῆς ὀμβρέλας οὕτως, ὥστε αὐτὴ νὰ καταπέσῃ εὐθέως κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ γάτου...

Ἄλλ' ὁ κύρ Γιάννης δὲν ἦτο κακὸς ἄνθρωπος· καὶ ἐνῶ ἦτο ἐτοιμὸς νὰ καταφέρῃ τὴν ὀμβρέλαν, συνησθάνθη τὸ κακὸν τὸ ὅποιον ἐμελλε νὰ διαπραχῇ εἰς ἔν ζῶον, τὸ ὅποιον, ὅσον κλέφτικο καὶ ἂν ὑποτεθῇ

ὅτι ἦτο, εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν περίστασιν δὲν ἔπταιε καθόλου. Ἐπρεπε νὰ ἦτο λογικὸν ζῶον καὶ ἀκόμη χροτατμένον μάλιστα, διὰ νὰ ἀντιέξῃ εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς ἀνυπερασπίστου καὶ ἀπροφυλάτου συναγρίδος καὶ νὰ καθήσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ ἐξώστου, καὶ νὰ σκεφθῇ ἂν πρέπη νὰ τὴν πειράξῃ. Ἐπειτα αὐτὸ δὲν ἦτο μόνον εἰμπορεῖ νὰ μὴ ἔκαμε αὐτὸ τὴν ἀρχή, εἰμπορεῖ μάλιστα, ὅταν εἶδε τοὺς συντρόφους του νὰ καταχειρίσων τὴν συναγρίδα, νὰ τοὺς ὑπέμνησε τὸ βέβηλον τῆς πράξεώς των καὶ τὴν ἀναμένουσαν αὐτοὺς τιμωρίαν. Ἐπειτα νὰ ἰδοῦμεν ἂν ἦτο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν θέσιν τῶν γάτων, θὰ εἶχε τὴν δύναμιν τάχα νὰ ἀντιέξῃ εἰς τὸν πειρασμὸν; Ὑστερα δὲ εἶνε φανερὰ ἡ ἀθωότης τοῦ ζῶου, ἀφοῦ κἀθῆται ἐκεῖ εἰς τὸ παράθυρον ἀφροβὸν καὶ ἀμέριμον. Ὁ ἐνοχὸς φεύγει, κρύπτεται. Ἐπειτα καὶ τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς — ζῶον εἶνε, βρὲ ἀδελφέ!»

Καὶ οἱ τεταμένοι μυόνες τῶν χειρῶν τοῦ κύρ Γιάννη βαθυμῶδον ἤρξαντο χαλαρούμενοι.

— «Καὶ μὴ ταῦτα τὰ δικαιολογητικὰ, διελογίζετο ὁ κύρ Γιάννης, ἐγὼ ἔχασα τὴν συναγρίδα. Τί ἤθελε, ἀδερφέ, ὁ γάτος στὸ μπαλκόνι; Ἐπὶ τέλους τί δουλειὰ εἶχε σὲ ξένο σπῆτι; Τί μὲ μέλει ἐμένα ἂν δὲν τὴν ἔφαγε αὐτὸς καὶ τὴν ἔφαγαν ἄλλοι; Ἐχασα ἐγὼ ἕνα τέτοιο σπάνιο ψάρι!» Καὶ οἱ μὺς ἐνετάθησαν καὶ πάλιν ἡ ὀμβρέλα ἤρξατο ὑψουμένη. «Ὅπως δήποτε, πρέπει νὰ τὸν τιμωρήσω τὸν ἄθλιον διὰ τὸ κακὸν πού μου ἔγεινε, ἐσκέφθη ὁ κύρ Γιάννης, καὶ ἄς πληρώσῃ αὐτὸς καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Θὰ τὸν σπρώξω ἔτσι μὲ τὴν ἄκραν τῆς ὀμβρέλας νὰ πέσῃ κάτω εἰς τίς πλάκας τῆς αὐλῆς, καὶ ὅ,τι γείνη ἄς γείνη».

Καὶ χωρὶς νὰ ἐνοήσῃ πῶς, δίδει μίαν ὠθησιν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ γάτου μὲ τὴν ἄκραν τῆς ὀμβρέλας καὶ τὸ παράθυρον ἐκενώθη...

Ἄλλ' αὐτοστιγμῆ ἀκούει κάτω εἰς τὰς πλάκας τῆς αὐλῆς ἕνα κρότον, πού τὸν ἔκαμε νὰ σκάσῃ στὰ γέλοια, καὶ, ἂν ζῇ ὁ κύρ Γιάννης ἀκόμα θὰ γελᾷ...

Ὁ γάτος... δὲν ἦτο παρά κουμάρι μὲ νερό, πού τὸ εἶχε βάλει ἀφ' ἐσπέρας, ἡ Μαρίνη στὸ παράθυρο νὰ κρῶσῃ.

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΔΗΣ.

Ἀθῆναι.

ΕΧΑΘΗ

Ἀκριβῶς παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ πεζοδρομίου, ἦτο τοποθετημένον τὸ κάρρον τῆς Δημαρχίας, ὁ καραγωγέυς πήγαινε καὶ ἤρχετο ἐκκενῶνων εἰς αὐτὸ τὰ πλήρη ἀκαθαρσιῶν δοχεῖα, τὰ ὅποια ἐτοποθετήσεν παρὰ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, εὐτραφῆς ὑπρέτρια, ἐτοιμαζομένη νὰ τῷ προσφέρῃ τεμάχιον ἄρτου διὰ τὸν κόπον του.

Τυχαιῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ κάρρον ἔστρεψα